

FESTA

LA PORTA CLOSA

Una moça del camp,
no una pastora
de les que heu vist sovint mal evocades
per l'anèmic magí del vil poeta,
gaudint-se pobrement en la pintura
d'emperifalls i arcadies insolentes,
sinó una moça ben plantada i ferma,
morena, escabellada,
el bràs mostrant la carn, el còs sens ordre,
sa petxada resolta, i per la cara
un no sé que d'engunia i opulència,
plena de vida assoleiada, forta,
d'un caselot detura's en la porta,
i truca.

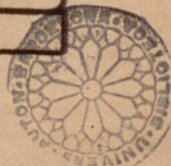
Uns moments de quietut tornen ansiosa
la gentilesa tota mal parada
de la moça del camp,
i de nou truca.

Ningú respòn: l'orella posa atenta
arràn arràn del pany. Sos ulls s'esveren,
sab del cert que la casa no es pas sola,
senten trucar i no obren;
i sab qui's troba a dins;
i posa els llabis arràn arràn del pany;
i diu paraules suplicants i fortes
que farien obrir totes les portes,
menys aquella!... L'ingrat,
després exclama plorant a grans sanglots
i mitj caiguda de la porta al dintell,
l'ingrat, va repetint... i part de dintre,
se sent una cançó quina tonada,
recorda clarament
l'imbècil remoreig que fà la bestia
després del àpat opulent...

I la moça del camp, plora que plora.
..... Els homes, son aixís!

ADRIÀ GUAL.

Janer 1916.

Diada de la Llengua Catalana

Amb tot l'èxit que era d'esperar ha sigut celebrada per tot Catalunya la Diada de la Llengua Catalana.

El nostre poble ha fet patent amb tota l'eloqüència i amb tota la virilitat que'l caracterisa, que'l seu amor per la parla de la terra es gran i es inmens i si bé li rendeix culte fervorós sempre i en totes les ocasions, no'l baladreja aquest seu amor, però sab contestar amb veu vibrant i potent quan algú s'atreveix a posar-lo en dubte i la contesta de Catalunya ha estat clara i decisiva.

FESTA no cal que fassi patent lo seu entusiasme per l'Idioma patri, puix ben sapigut i públic es l'esforç amb que ha treballat i treballa en prò del mateix.

L'encoratjament que donem als escriptors novells, oferint-los-hi les columnes del periòdic per a que pugan publicar llurs treballs; els Jocs Florals organitzats per la revista i, a l'hora actual, el concurs literari que tenim obert parlen prou alt per a que nosaltres no tinguem de dir-ho.

Que tots els compatricis escriguin l'idioma català en llur correspondència particular, que tots llegeixin amb preferència el català i, amb preferència també, acudeixin al teatre on es parli amb la llengua d'En Verdagner i deixem lladrar als gossos.

LA REDACCIÓ.

PASSEN ELS REIS

Amb quin anhel esperava els dies de permís!

Ja en distintes ocasions li havien anunciat que li era arribat el torn, però l'ordre no venia i en Miquel se desesperava.

An el sobresalt del principi de la campanya, havia succeït el major aburriment.

La vida en lá trinxera el corsecava, no ja, per el temor d'un assált de l'enemic, que án això ja s'hi havia habituau, tampoc pels sufriments materials que implicaven les inclemencies del temps, car a força de sentir-se els membres atuits pel fret, a estones, i de sentir-se abrusat per un sol desprietat en altres moments, s'havía tornat el seu cos gairebé insensible.

Al principi dormia un sen agitat, convuls, el més lleu remor el despertava sobresaltat, creient-se sentir el fret de la baioneta que sé li endinsava en sa carn.

Després, després ni els trets el despertaven, sobretot en les nits calmes en que s'adormia somniant amb els sers volguts, en que dolçament aclucava els ulls creient-se acaronat per la veueta cristallina del seu fill:—Papà, papà meu no t'en vagis que jo t'estimo. no t'en vagis papà.—Aquestes foren les paraules del seu fill. Feia més d'un any del comiat, però encare resonaven en ses orelles com si haguesin sigut acabades de pronunciar.

Are semblava que anava de debó, ja se li havia fixat dia, ja podria anar a besar als seus. No veia res més, no pensava res més. Ni tan sols s'havia parat a pensar que no més podria estar hores en sa casa. ¿Perquè? Per amargar-se la alegria amb la idea de la nova separació més punyenta

que la primera? Veurer a la esposa, besar al fill, després, després... que se li endonava el després?

Aquell matí li havien entregat una lletra de la esposa, i la llegia i la rellegia, transportant-se al lloc on fou escrita.

«Maridet meu: Quina alegria més gran, que felicitat soc, que contenta estic. Vindràs, té podre estrenyer en els meus braços, fort, ben fort, com en aquells temps en que tu vivies per a mi, i jo, consagrada a tu, me creia la dona més feliç de la terra. Ho he dit al nen i està esbojerrat. Tot el dia que xiscla i xerroteja atropelladament, barrejant conceptes sense hilació, però acabant la peroració dient: «Vindrà'l papà el meu papà meu, vindrà.» ¡Pobret! També creu que tu li pertany. També com jo, s'atreveix a dir-te meu. Quan equivocats anem, ell i jo. Aquesta possessió es tan relativa... Meu, meu, però no podem disposar-ne. Meu... i volguente aprop, rodeijat de tots nostres carinyos, té tenim lluny, sots les inclemencies del temps, subjepte a mil perills i a mil vicisituds, pendent ta existencia d'un fil. Ets nostre, i consentim que corris perill de mort, vols paradoxa més gran? Perdònem, perdònem. Jo hauria d'escriuret lletres encoratjadores, rialleres, però no puc, els meus ulls plorer amargues llàgrimes, el meu cor sent, punyent, el dolor d'una separació crudei, inhumana, si, inhumana, que n'es la causa la guerra, i la guerra es el més gran delictes de lesa humanitat, la guerra es abominada de Deu, contraria els seus preceptes, car Ell digué «estimeu-se els uns als altres que sou germans».

Com té deia, el nostre filllet m'ha preguntat si vindries demà, jo li he dit que no, que vindries dijous i els seus alegrois han arribat al comble. Jo no m'en recordava, però ell tot seguit ha lligat caps dient:

Vindrà'l papà, vindran els Reis, portaran joguines els Reis, portarà joguines el papà, el papà meu.

He plorat, però aquesta vegada ha sigut de goig, de tendresa infinita. En la carta que varem escriurer als reis ja li posavem que'ns portessin al papà i que'ns deixessin a la sabateta forces joguines. Els reis ens han escoltat a mitjes, portaran joguines i ens deixaràn al papà una estona.

En Miquel creia arribar a la tarde i aixís ho havia escrit a la esposa, però se canviaren les ordres i an ell li tocà marxar unes quantes hores més aviat.

El tren anava plè de soldats que disfrutaven de quaranta vuit hores de llicencia. Era'l tren de l'alegria i la impaciencia.

Ell que sempre's vantava del servei dels carrils del seu país, que ponderava la marxa vertiginosa que portaven, are trobava que anava amb una calma desesperant i a cada estació treia'l cap per la finestreta per a llegir el rètol, deixant-se caurer al seient desesperat al veurer que encare faltaven sis, cinq, quatre estacions.

Tots els soldats estaven frisosos i els que no podien mirar per la finestreta, preguntaven amb afany el nom del poble. A cada estació ne devallaven uns, i d'altres se preparaven per a fer ho a la següent o al altre, pensant que estant a punt, arriuarien deu segons, pot-ser un minut més prompte, junt als seus.

En Miquel no volgué prevenir a la esposa

FESTA

¿Perquè? Hauria tingut que deixar el nen i si s'hagués despertat mentres fos a rebrel, no hauria pogut joir de l'alegria de veure'l com s'estremia de goig a cada joguina que descobrís. Arribà a sa casa i trèmol d'emoció pujà les escales.

S'obrí la porta i uns braços el reberen, uns llavis sedents de besos, clogueren sos llavis i una sina amorosa li donà l'escalf de que tan necessitat estava'l seu pit.

Després ansiós de carinyo, avid de amanyagaments, corregué a la cambra per a veurer al infant. Sa vista's sadollà de la visió hermosa. El nin dormia somrient, amb el somris sens màcula reservat als angels i als infants. No's pogué contenir i agafant al fill lo tingué força estona estrentent-lo sobre'l seu pit.

Fou de goig complet el despertar. El papà, els reis, les joguines.

La curta llicencia tocava a son terme. Era arribada l'hora crudel de la separació.

L'infant havia ja destroçat totes les joguines. Ja no quedaven sinò restes del present dels reis.

En Miquel se'n tornava a ocupar son lloc en la trinxera.

Els reis havien passat i amb ells fugia una il·lusió cobejada llargament.

Els restes de les joguines corroboraven que'l pas dels reis havia sigut raude.

—Adeu!

—Adeu!

—No té'n vaigis papà.

—Si fill meu, la pàtria, escolteu bé, la pàtria'm crida.—Besà a la esposa, besà al fill i fugí de la llar, tement que'l benestar que en ella hi gaudia l'impedís de cumplir amb son deure.

—Mamà, perquè se'n va'l papà?

—Va a salvar a la pàtria,—i al dir això, les llàgrimes brollaren a trompons de sos ulls.

—Plores mamà?... Que es la pàtria mamà? Es lletja, es dolenta, no l'estimo que fa plorar a la mamà meva. Mamà, no ploris, no ploris mareta.

FRANCISCO FREIXAS.

El miracle de l'ofrena

La víctima caigué. La multitud commosa fruía un dolç instant, de grat reculliment. La veu del Sacerdot, velada i misteriosa, ofrena feia als Deus d'aquell sagrat present.

De l'hora cap-vespral, la suau claror blavosa sorpresa per la nit, fonia's lentament. Damunt l'altar diví tacat de sang negrosa les boires de l'encens, planaven dolçament.

A dins el temple immens que l'ombra envocallava del poble congregat un mistic cant s'alçava pels àmbits ressonant, dolçíssim i infinit...

I quan els últims sons en l'aire s'esvaïen els idols de l'altar l'ofrena recullien enormes estirant llurs braços de granit.

ALBERT PIERA.

La Haia, Novembre 1915

¡Veredicté!

—¿Ja hi som tots?...

—Paseu llista.

—Comensem: Senyor Alcalde, President.

—*Prasente.*

—Cuadreuse, home.

—No feu bromes, puix avai es el dia de donar el veredicté de'ls treballs rebuts por nostres *Jocs Florals*, tasca que hem de fer amb tota conciencia i justicia, sense gastar *cherigotas* de cap mena, puix del contrari perderiem la serietat com a Jurat i com a persones respectables que som tots els presents.

—Ben dit, senyor *secretario*.

—¡Sembla això un discurs de gracies!

—Calleu si podeu.

—Tira noi, ja no obro més la boca.

—Continuo. Senyor Rector, vocal.

—*Presente.*

—Senyor Jutge de pau, vocal.

—Un servidor.

—Tano Figueras (a) el *Garrell*, vocal.

—També *presente.*

—Tófol Graupera (a) el *Roig*, vocal.

—*Prasente* com el *Garrell*.

—Pau Llanas, mestre d'escola, vocal, que està allí bebent un trago i un servidor, secretari. Per lo tant hi som tots, lo que fa que podem donar per constituït el Jurat de nostra festa de les lletres. Are bé, com que jo crec que tots haureu llegit els treballs rebuts per a dit *torneo literari*, podrem donar nostres desinteresades opinions per a la distriubució dels premis, comensant per la poesia que s'ha de emportar la *Flor natural*.

—Renoi, que ho xafa bé. Si dura més m'hi adormo.

—Demano la paraula.

—El senyor president, pot parlar sempre que vulgui.

—Sent aixís, haig de dirvos que amb això de versos i poesies no hi entenc rès; però tinc una carta firmada per tots els socis del *Cassino del Singlot*, que son els que'm varen votar per a regidor, que'm recomanen la que porta per nom *Primavera* i que segons diuen es feta pel noi petit del nunci.

—Mireu que's molt dolenta!

—Que sabeu vos.

—Que's llegeixi.

—El secretari, que sap de lletra, ens farà el favor de llegirla.

—Aquí es. Porta per títol *Primavera* i lema: *Ploreu, ploreu ninetes...*

—¡Que'l burro està malalt!

—¡Que'n sou de graciós!

—No'n faigi càs, tiri avant.

—(Llegint.)

PRIMAVERA

Lo rossinyol
dins de son niu
los petitets
li fan *piu, piu*.

Los petitets
li fan *piu, piu*
al rossinyol
dins de son niu.

—Ja s'ha acabat?

—¿Encare la voleu més llarga? Jo la veritat, encare que no hi entengui, com vos he dit abans, m'enterneix cada volta que la sento, per la tendresa del assumpte i per el gran pensament que enclou tota ella; que consti que no'm fa parlar la passió, però si que des de la mort de la dona i de la pobre mula, que sols varen portar-se cinc dies de diferencia, que'ls meus ulls no havien plorat més.

—Si que sou flux de molles.
 —En tocant-me la corda sentimental...
 —Tot seguit vesseu.
 —Doncs per mi no pot anar. ¿Que hi diu mossèn Llorens?
 —No'l desperteu que està fent una bacaina.
 —¡I que dorm de gust!
 —¿I vos, Llanas?... Sembla que sigueu mut.
 —Jo si haig de dirvos la veritat, me fa sentir més la del número cent.
 —Que's busqui.
 —Ja la tinc. (Llegint.)

¡A ELLA!

LEMA: Llampanta lluna tot llaurant ne llucan, uns llauradors que llauran prop llurs llars.

Pitarra.

—¡Que's entreyessat això, sembla xino!
 —¿Voleu dir que no es d'en Pitàgoras?
 —Aquí ho diu ben clar. (Llegint).

Ninfa, Diosa o melopea
 d'hermosura.
 Benhaurat l'alè que encanta
 ta dolsura,
 si la queixa d'un cor que aima
 lo plany atens
 i veuràs creixa una flama
 que's d'incens.

—Aquesta es més religiosa que sentimental. i a més a mi no'm fa plorar.
 —Doncs, si compreneu que's dongui a la primera.
 —¿Esteu conformes amb la proposició accidental d'en Garrell?
 —Sí, sí.
 —Aprobado per unanimitat.
 —Are podem triar la poesia més pacifista.
 —Aquesta ja la porto ullada. Llegiu la 23.
 —(Llegint.)

¡PAU, PAU I PAU!

LEMA: Tres paus fan un ximple.

¡Beneida la Pau! sempre aixís siga.
 ¡Oh, Pau! ¡Oh, Pau! tu ets la nostra ejida.
 ¡Oh, Pau! ¡Oh, Pau! sens tu mai rès seriem sens Pau, no hi ha al món qui pugui viure.
 ¡Oh, Pau! ¡Oh, Pau! beneida sempre sigas, puix tu pots fer tan sols la nostra ditxa,
 ¡oh, Pau! ¡oh, Pau!...

—¿No os sembla que sobren Paus?
 —Si parleu per mi...
 —Teniu la pell molt fina.
 —Vos direu, i a més que si no premieu aquesta retiro el meu vot a la primera.
 —Home, are'm perjudicariem an a mi.
 —Jo soc aixís.
 —Doncs *aprobado*. Posat a Paus no vindrà de un més o menys.

—Demano la paraula per una qüestió de ordre.
 —Si corre tanta pressa, pot parlar.

—Haig de fer constar com a Jutge de pau que soc, que he vist amb molt agrado que recaigués el fallo en aquesta hermosa pàgina poètica. No he volgut parlar abans perquè no s'interpretés que volgués fer presió de cap mena i manera, però ja que tots vosaltres heu comprés la meva sana intenció, a tots vos dono les gracies.

—No hi ha perquè, vostè es molt tocat i posat; no obstant es farà constar en acta i amb el *visto bueno meu*. ¿No li sembla, secretari?

—Si senyor, sempre farà més fort. Are s'ha de premiar la que canti més bé l'amor... aquí n'hi ha una...

—Digui.
 —(Llegint)

¡SANC!

LEMA: Sanc i fetja.

Amb sanc de lo meu cor
 ma vida tota,
 per tu jo donaria, hermosa nena,
 sanc de la meva sanc
 no'n quedi ni una gota
 de mes venes i arteries
 tota teva,

—Aquesta no té cabuda en nostre programa, puix l'encarregat de l'escorxadador no ha ofert cap premi.

—A més que es sanguinaria i podria donar-nos un que sentir.

—Té raó el Jutge de pau.

—*Requiem eternam... Pater noster...*

—¿Que diu mossèn Llorens?

—Deu somniar que enterra algú.

—Son aprop de les sis i en aquesta hora tenim sessió a la Casa Comunal, aixís a la nit podrem reunir-nos novament a la rectoria entrant per la porta del corral i allí podrem acabar allò... com se'n diu are... la nostra tasca, com ha dit molt bé el secretari. *Se levanta la sesión.*

—¡Carambes, tant meteix n'hi fet un xiquet massa!

—¡Bon dia, senyor Rector!

—¿Que ja han acabat?

—Ja ho crec, si ja estàn per tocar a rosari.

—¡Caram! ¡Caram!... si que'm sap greu.

—Tot ha anat com una seda. ¿Anem senyor secretari?...

—Anem. (Si no ens arroseguen a tots, es que Deu farà un miracle.)

Santiago Roy

FESTA

Conxita la Santa

En el carrer de la Llàgrima hi ha una botiga d'espardenyer que es molt [antiga. El seu amo, En Josep, que va pels seixanta, es una gran amistat meva i que data de tants anys com tinc, doncs, com ell acostuma a dir me quasi bé dia per altre, *me va veurer neixer*.

Es un home baix i grassó i tè la pell rosada, prò d'un rosat baladrer i inarmònic. Tèls ulls blaus, i dessota'l nas rodanxó de formes més o menys esfèriques, hi bada una boca de llavis moltsuts que li donen l'aspecte de candidesa i credulitat. En fi, un tipo d'home bò a carta cabal, com se sol dir; de tanoca, com se sol comprendre. I perdoni el bon Josep aquest calificatiu.

Es raro'l dia que no entri a la seva botiga i son molts els que hi vaig a mitja tarda i me'n despeixo a l'hora de sopar quan la sopa ja fumeija en la taula de la rebotiga; aixís passem un parell d'hores asseguts al dintell de la porta, parlant d'assumptes d'actualitat. quan ell no pren la paraula per a recordar-se d'una trentena d'anys enrera i de quan me va veurer neixer.

Com que éll mai s'ha mogut d'aquells barris, i es un xic xafarderot, de bona mena, quasi bé coneix la vida i miracles de tots els que travessen aquell carrer o el passen de llare a llare.

Prò n'hi ha una, entre totes les persones, que sobressurt de les demés. Una, que bé's pot dir que'ns ocupa tots els dies quant la veiem passar. I ella es *La Santa*. Ningú l'anomena d'altra manera. Fins fa pocs dies no vareig saber que's deia Conxita.

Es tot un tipo de donzella recatada. Es elegant, d'una elegància no fingida, d'aire distingit i d'una cara d'altar encantadora. Elé seus hermosos ulls els fita a terra constantment. Camina amb passets petits i pausats, com sitalment volgués fer del seu trepitg una carícia per a les lloses. Du trajos foscos, *cèfiro* al cap i dos enormes breviaris a la mà enguantada, que no deuen ésser massa breus a jutjar pels fulls que s'hi veuen de caire.

Sols se la veu caminar en direcció a la parroquia i en la del retorn, dugues vegades al dia. Una de bon matí i l'altra a l'hora del rosari. Fa vida de Santa.

Heus-aquí en resúm com me contà el bon Josep la breu història:

Conxita tenia relacions formals (la formal era ella) amb l'Estevet Sisquellas, un xicot que prometia molt, i que semblava molt com cal, però que no calia gaire, doncs quan ja s'empenien els preparatius per al nuviatge, va tenir la pensada d'abandonar a la Conxita per a dur al altar a la Treseta Gil, una amiga que havia sigut íntima d'aquella i que, naturalment, des de aquell dia va deixar d'ésser-ho. Tothom ho deia per xò, de molt abans, que acabaria malament (l'Estevet.)

Cam es molt natural, quant s'hagué enterat de la carta d'ell donant-li's *despidos*, la Conxita que havia llegit molt i sabia de que se les havia, prengué immediatament la feliq' determinació de ferse monja.

Això va causar un greu disgust an els seus pares que's passaven d'un cap de dia al altre sermonejant-la profanament per a fer-la desistir dels seus propòsits. Però allí no hi valien ni plors de la mare ni precs del pare. Conxita era digne d'ésser

monja i... aragonesa. Sa mare prou li deia:

—Xicots? Be prou que'n trobaràs! Com se coneix que aquest era'l primer. Prò total que... Un desengany? Tants ne sofriràs en aquesta trista vida! Mès gros, filla meva, força més gros vaig sofrir-lo jo amb el teu pare...

—Prò vostè s'hi va casar, mamà.

—Precisament, Conxita, precisament. Si no m'hi hagués casat a rai! Mira, en son lloc un altre...

Prò rès, la noia tretze son tretze i ningú la treia d'allí. ¿Monja't vols fer? Feste monja, va dir al últim el seu pare, ja empipat de tanta toçuderia.

Mes amb aquestes va passar un any.

I diuen que un dia la Conxita al tornar de l'Esglesia va arribar a casa seva tota trastornada. I va explicar als seus pares que al sortir d'oïr la missa, es va topa amb la Treseta, la seva antiga íntima, que hi entrava; amb la que ara's deia Teresa Gil de Sisquellas. I potser (i encara sense'l potser) amb l'intent de molestar-la, va dirigir-li la paraula com si rès hagués passat entre les dugues. Com la Treseta no obtingués cap resposta de la Conxita, va recrear-se llavors en gronxar-se llongament sobre lo succeït, tot parlant amb tò mil voltes irònic i occidor. Conxita enrogí de rabia i rebé en son amor propi una frèstega trontollada.

Diuen que des de aquell dia, *La Santa* ne va parlar més del seu propòsit de professar. Es clar! La pobra devia pensar que per aquell ximple no valia la pena de sacrificar-se. I dic de *sacrificar-se* perquè crec molt minúscul el convenciment que pot haver-hi en la que professa de resultes d'un amor mundanal.

No obstant *La Santa* ha seguit, d'ensà d'aleshores, en practicar el bé i en no sortir de casa sinó per a anar a l'esglesia i visitar als seus pobres i als seus malalts. Car ella dú conçol a moltes cases i mitjans a molts desvalguts. Ara, per exemple, va cada dia al sortir de rosari a un quart pis tètric i miserable del carrer del Sol on viu una pobra dòna malalta, molt malalta, i amb més fills que mal, a qui ve socorrent *La Santa* des de fa molt temps.

Més o menys, aquí acaba la relació del bon Josep, més o menys exacte o arreglada en quan a la forma.

Mes no tothom posseeix la candidesa i credulitat del bon Josep. Sempre hi han quatre... ximpls (se'ls ha de dir aixís) que se les donen de més vius i més espavilats. I a fè que no ho sé si ho son, prò lo que sí sé, es que al fi i al cap son uns males llengües.

Perquè aquests m'han dit que en aquell quart pis del carrer del Sol, on va *La Santa* tots els dies de set a nou, no hi viu cap dòna malalta ni cap persona que estigui bona. I que'ls rebuts del lloguer van a nom de don Esteve Sisquellas.

Prò, en fi, ja ho he dit. Son uns males llengües.

I heus-aquí tot lo que sé de Conxita la... *Santa*. Aquells males llengües li diuen una altra cosa.

SANTIAGO GRAS i VILA.

POMET

ROSELLES

Tot dorm, ni un alé d'aire;
no s'ou l'esqueller sota l'ombriu
i'l plany anyoradiç del xai velaire,
ni'l salm del au cantaire
qu'a n'al arbós tranquil penja'l seu niu.
Les portes clivellades
dels pagesius estant i mig badar;
es tot repós en dolçes somniades,
les llargues mitjdiades
del juny ardent que fan l'hom enervar.
Tant sols del lluny confosa
en vé dolça cansó d'honrat pagés,
que tot parant la faus sota l'ombrosa
copa d'alsina asprosa,
esguarda'l blat ja rós que'l té cor prés.
Ets una argenteria
talment, oh vall, qu'estotja rics joiells;
com brilla l'or amb rica pedreria!
fins té gran gelosia
el sol qu'hi mescla gai sos fins cabells.
Vosaltres, oh roselles,
rubins encesos sou ben escaients;
quin riure feu l'obrir vostres parpelles
al mig les maravelles
que dona'l blat qu'es ros als seus vidents.
Al veure-us enciseres
les papallones venen a voliors;
besan els vostres llavis rialleres
i marxen joganeres,
i'l pagés riu mirant els seus tresors.

CRISANTEMES

Sota un Cel esblaimat el jorn finia;
del sol entaforat per l'occident
a grans onades polsim d'or sorgia
amb tons d'anyorament.
El jardí remorós plé de misteri
glosava un himne trist al jorn morent;
fulles seques i flors en captiveri,
del aire al bés potent.
El brés de flors marcides esguardava
sota espès cobricel boi conciros
i'l frec de fulles seques me semblava
un plany ben dolorós.
Mes ai! de sopte fits mos ulls posava
vers la paret d'un blanc immaculat;
a valtres crisantemes us mirava,
restant esborronat.
Ja ho sé que us enflava-ho ben ardides,
vostres calers geloses rumbejant;
Ja ho sé que de les flors sou molt garrides
de tó ben variant.
Mes ai! era'l meu cor qu'amb greu ferida
sentia la cruesa de l'hivern
i en la tomba us mirava la florida,
glassant tot mon intern...
Si; d'aquells jorns d'hivern sou misatgeres
i les regines sou dels autumnals,
i encar que sou vosaltres rialleres
tanqueu els estivals.

PERE VERDAGUER Pvre.

Present de Reis

Son les dotze. La nit llisca lentament per entre els borralls de neu que cauen... Sovint una forta alenada de vent passa xiulant demunt la deserta masia, que resta en silenci... Nanc...! Nanc...! La campana de la vila canta les hores... Es nit de Reis.

Lenta i silenciosament la pesada porta s'obra, fent pas a la blanca testa d'un vellet; eix mira a l'entorn recelosament, temorós d'esser vist; allarga el braç, i en lo nevat pedriç del portal deixa un esclop, a mig omplir de palla. Després tanca amb la meteixa lentitut, i uns passos penosos que arroceguen la càrrega dels anys s'enfoncen en l'interior de la masia solitaria...

El bon vellet espera als Reis. ¿Que espera d'Ells, el vellet de la corva figura: ¿Joguines?—No. Lo que espera es la Joventut; aquella joventut perduda que fa anys que no's cansa de demanar als Reis, i mai li porten; aquella alegria que fugí d'ell temps ha, i no torna; aquelles folles riallades que ja no esclaten en lo seu pit... Això espera dels Reis el vellet de la corva figura; per xò no més posa l'esclop al portal. ¡Qui sab!—pensa—ipotser aquest any!...

Nanc!... Nanc!... La campana de la vila canta les hores. La neu cau a espessos borrallons, i el vent xiula demunt la deserta i silenciosa masia... Es nit de Reis.

Un pobre aucell perdut passa piulant amb veu llastimosa ¡pobret! el fret li entumeix les ales, el cansanci el venç... Esmaperdut sacudeix lo seu cosset contra el portal de la masia, cercant una esclotxa, un abric... Mes el vent, despiatat bufa més fort, la neu cau més copiosa..., i la veu planyidosa de l'aucell s'apaga poc a poc, el moviment de les ales para i al fi, gelat, el còs ja mort de l'infeliç pardal cau en l'esclop a mig omplir de palla, en el que ¡oh escarni de la vida! hauria trovat el venturós abric...

Les primeres clarors del dia baixen de les properes montanyes. Ja no neva. El vent no bufa.

La porta de la masia fa lloc, sigilosament, a la testa blanca, i el braç tremolós del vellet, amb precipitació nerviosa enfonza la mà en la palla de l'esclop mig amagat en neu, i... ¡Bon Deu!... ¿que es allò?...—Un aucellet glassat, amb el bec entrebort i la mirada tèrbola... ¡pobre aucellet perdut! El bon vellet plora; i els passos pesats qu'arroceguen la càrrega dels anys, s'enfoncen en l'interior de la masia solitaria...

Al bon vellet de la figura corva, els Reis li han portat la mort...

VICENS ROJAS.

Divagant

*Al estimat amic i notable
prosista en Magí Murià.*

La carretera es ampla, molt ampla i llisa. Tres carros per l'ample podrien passar-hi comodament. Com la d'un viarany jamai petjat, la seva polç es blanca, fina, i quan el ventijol acarona les testes orgulloses dels arbres plantats al llarc, la pols suaument, bonancible i lleugera, formant un núvol blanquinós i transparent s'alça ufanosa, com dipositant un vel finíssim sobre aquell blanc camí, que sembla un plàcid riu argentat.

Al lluny, quan sols es divisen dues ratlles paraleles i quasi unides, quan el blanc camí sembla desaparèixer voltat d'arbres i camps esmaragdins, com si sorgís de la polsina, il·luminat pel sol, mostrant els seus terradets blancs en llunyania, s'alça el poble X ombrejat per una gran volta d'alts abets, que semblen gegants que'l vetllen.

I al voltant, com una gran mole d'or vell, alçant-se a la vora dels verts camps, orgulloses i rialleres, s'aixequen dues montanyes, que volen confondre amb les bolves blaves, llensen sospirs de joia al sentir-se besades pel sol.

Quantes hores vaig passar contemplant la bellesa que Natura oferiria als meus ulls? no ho sé. Prò jo la mirava extasiat, elevat des de el fons de la meua ànima un psalm de gràcies a l'Etern, que havia sapigut forjar tal maravella... i pensant després,—antagonisant la plaçidesa poètica amb el cervell humà,—en lo que jo sabia, en lo que m'havien explicat...

I era qu'en aquell pasatge bell i tranquil, en aquell lloc on Natura semblava vibrar, armonisant son color i sa bellesa, en aquell plàcid poble s'havia desenrotllat una tragedia...

Aquell matí m'ho havien explicat.

Neixia el jorn, quan sentant-me en la molsa que verdeija els marges de la carretera, vegí un pagès vellet, apoiant-se en un bastó que gairebé no podia aguantar sa mà tremolosa. Son rostre era tot dolcesa, emprò sos ulls... ¡ah! sos ulls, brillants i subtils ressaltant d'entre l'argentat cabell que fins al front li arribava, impresionarem fonamentalment... ¿perquè? no ho sé...

De sobte, ell em mirà. Creuant-se nostres ulls com demanant els uns dels altres l'explicació que reclamava l'incompres... Emprò dominaren els seus... i jo respectuosament, impulsat per una força estranya, em treguí la gorra, murmurans: —Bon dia...

I el vell somrigué...; pausadament s'atencà, i sentant-se a mon costat, com si una pena fonda, de lo més pregón de l'ànima volgués sortir-li per els ulls, exclamà sanglotant, abraçant-me, com si hagués estat un fill retornat després de cregut mort:—Gràcies... Deu meu!

Vareig pensar, per la manera de presentar-se, que potser era algun desintenmentat i sense saber perquè, com si amb mes paraules pogués portar consol a una por momentània, vareig dir simplement:—Si voleu fumar...—Gràcies, contestà; gràcies... i en un moviment ràpid, caient a mos peus, exclamà plorant:

—No'm mireu aixís, m'apar que prenent-me per foll, tremoleu a ma vista, i em parleu porugament... vos dono gràcies, sabeu perquè, ah, no?

veritat? vos dono gràcies perquè sou l'únic que m'heu dat el bon dia, l'únic que no'm recrimina una conducta... perquè jo, jo, vell, tremolós, sense poguer sostenir-me, soc un criminal! Jo he mort..., sabeu a qui? no, no podeu sapiguer-ho, no podeu pensar-ho, a ma filla, si, a ma filla, a ma filla...

I el vell, sense poguer continuar, arrencant en un plor, un plor terrible i pahorós, arrencà a correr, carretera amunt, amunt, com si una nova joventut hagués morat de nou en son còs...

De sobte un crit omplí tràgicament els aires. Un extremament d'horror feu tremolar món còs, i presentint una dissort, sortint de ma perplexitat apretí a correr en la direcció que havia emprés el vell. El tregueren mort. Havia caigut a una torrentera del costat de la carretera... Varis homes que treballaven en un camp l'havien vist caurer i li prestaren socors. Quan jo hi vaig arribar, vaig sentir qu'un dels homes deia:

—Al fi Deu s'ha compadescut d'ell, l'ha mort!

Que era tot aquell misteri? Per a aclarir ho vaig preguntar a un dels treballadors. Tot m'ho explicà, aquell vell era l'avi Crostons; al casar-se sa filla prengué la mania de que son marit era enganyat, i una nit, quan tots dormien, fou parricida... i des d'aquell jorn, vagava boig per els camps, vivint de l'almoïna, i contant a tothom, en sos curts moments de claretat, lo que m'havia dit a mí; i ja ho veieu,—acabà mon interlocutor,—una mania d'un home bò ha portat per molt temps la tristesa a un poble tan joliu com el nostre...

Per això, admirat davant la bellesa que Natura m'oferia, feia comparacions entre ella i el cervell humà.

FRANCESC GARCIA LOPEZ.

ECOS

En el miting de la Llengua Catalana.

Es l'hora de la sortida. Esclaten aplaudiments i's donen visques i moris.

De repent sonen per la sala els cants dels segadors; ¡Bon colp de falç! ¡Bon colp de falç!...

Un pagès sense barretina, amb trajo d'americana corrent, gorra i botes prò amb totes les traces de pagès, exclama en un arrobat escèptic:

—Batua'l mon! Haguessiu de segar vosaltres!

Passant per davant d'una administració de loteria, i al veurer enfront de les llistes oficials de Nadal i cap d'any un gavadal de dècims i apuntes tornats a bocins, que encatifen el pas de l'acera, ens acomet una reflexió, una inducció mig detectivesca i del tot ecoista:

—De tots aquests números no deu haver-n'hi cap de premiat!

No pot negar-se la profunda filosofia que encloü aital pensament digne den Sèneca.

Amb dignitat espanyola hem atravesat el paperam aquell i hem entrat a la loteria a demanar un dècim que'ns ha xocat al veure al aparador.

I no's en amaguem pas, amb tot que critica-rem, si gaire convé, des de aquestes mateixes columnes an aquell altre infeliç que va a posar vint cèntims en un caso.

CANT DE TARDOR

La tardor noble i bella
te la dolça saviesa d'una mare
quan recorda sa vida de donzella
i el seu amor, compara
—ardent i inquiet—amb el tot tranquil d'ara.

Hi ha en la tardor la gracia equilibrada
que adorem en l'esposa
que'l nostre cor ha fet de l'estimada
—fresca com una rosa
d'aromes maternals tota embaumada...

I es a la tardó el sol un bes suau
del cel, que'ns mira amb son esguard tan blau.
Al cap-al-tard el sol devé tot roig
i rojos son els nuvols de l'entorn
com reflectint el foc d'un inmens forn.
I la terra—madura i reposada—
d'aquell foc auriolada,
sembla fê un darrer esforç, al morí el dia
—volent retení al sol que, fent sa via,
aquella vida acaba
i dona naixement a la nit blava.

A les nits de tardor, que ja son fredes,
els raigs de lluna aclaren desmaiats
la nuesa hivernal de les arbredes
que s'estàn arraulides,
catifades de fulles ja marcides...

(—Oh! suaus nits de l'estiu!... ¡que sou llunyanes
vestres blavositats envellutades
pels estels esmaltades...
Vostre aroma sensual de flors boscanes
embaumant l'aire tebi i amorós
de fèrvides sentors!...

Son més clares les nits de la tardor
empró no'ns commou tant llur claretat,
car no tenint, com les d'estiu, dolçor
no'ns es plaent el llur alé embaumat.

Qué llargues sou!... Ja fan pensà en l'hivern
fins que fineix llur regne i torna el sol
i l'horitzó s'aclara al seu conçol
i tot s'errosa i brilla, al ritme etern
que tot el mon regeix...
L'últim estel, lleument, desapareix,
i al tendre bès del sol, tot refloueix...

I els jorns, transcorren dolços, noblement,
dels teus raigs sadollats plàcidament.
oh! sol d'or de tardor,
bell com record d'amor tot ufanor!...

SALVADOR SOCÍAS i FORNELL.

L'embarg

Al amic i company Joan Massana.

I

—Au, Japet, que es tart!
—No dormo, noia, no; però avui si que m'aixeco de mala gana.
—I això, perquè?
—Perquè tinc d'anar a un embarg i més m'estimaria perdre un duro—i això que no me'n sobren—que haver de compareixe, com agutzil que soc, en aital acte.
—A qui s'embarga?
—Al pobre Patraes, per deutes de la contribució.

II

—No puc fer més temps; que m'esperen per aquell fastiguejós embarg.
—Que me'n sab de greu que te'n vagis. Espera al menys que vinga el metge, Ricard. Que no veus com ha passat la nit el nostre fillet?
Prou que ho veig i per xò me'en vaig enguniós, amb el cor contristat. Però està senyalat l'embarg per a avui i, essent jo el Recaudador executiu, no puc deixar d'anar-hi. Et juro que me'n vaig a la forsa!

III

Quan en Patraes, dret en el marge-peu de casa seva, vegé entrar per la porta del barri als que composaven la comissió executiva, el primer pensament que, com un llampec, creuà pel seu cervell, fou cercar la vara de freixa per a plantar-los-hi cara; però al donar llambregada a la vella escopeta i veurer-la romandre penjada a la paret; en un recó, coberta de terenyines, com si li fes esment de la seva pobresa, l'ànima li caigué als peus.

—Que volen?... Per que venen?...—preguntà l'home, no sapiguent que fer ni que dir, ja que sabia prou la missió que'ls portava, pels requeriments que havia tingut.

—Perquè feu efectius els talóns de contribució que deveu, i si no podeu o no voleu, fer-vos l'embarg dels vostres béns—contestà el Recaudador.

En Patraes sentí un tremolor de cap-a-peus que li nuà la paraula a la gola. An ell, que quan sentia el pregoner que feia *crida de Rei*, mai havia sigut dels darrers de pagar, encare que s'ho tingués, d'estalviar de les caixalades, haver-lo d'embargar per no haver pogut pagar!... Deu de Deu!... L'home, més que vell, envellit per la desgracia, no sabia, no trobava com poguer resoldre el conficte... I la culpa no era pas seva: la dòna, abans de morir-se-li, deu anys baldada al llit sense poguer llevar ni un dia; el noi, que era l'escarràs de la casa, tan temps que feia que era al servei de les armes; a la noia gran, per a guanyar un mos de pà, l'envià a Ciutat de minyona i l'únic que'n sapigué, fou lo més dolorós per a un pare: que amb els trenca-colls que a la maleïda capital hi han, la noia havia tirat per mal-cap, i que acabava de morir en un llit del Hospital.

I éll... i éll... que podia fer?... Les cullites esguerrades; els deutes menjant-se'l de viuen-viu; sense un pà a la post; sense una ajuda...

L'home es veia acorralat, d'on havia de treure

FESTA

els diners per a pagar? Pagés endarrerit cap a nyada li es bona. Amb tants anys d'anar de cap per terra, s'havia trobat pobre i vell. Les males anyades i les desgracies de familia l'havien deixat aclaparat. Tota la vida de morros al treball no li havien volgut per a lliurar-lo del modo que s trobava: escorregut de butxaca.

—Faci lo que vulgui; no puc pagar el catràstre; prengui el bocí de terra que tinc...

—Es que primer dec embargar els béns mobles que tingueu—li feia esment el Recaudador per a provar si el vellet amagava els diners per desatendre's de pagar.—Tinc de començar per embargar vos el metàlic que tingueu.

Els diners que jo tinc?... Ah, si: fa uns quants dies em vaig vendre l'últim cap de viram que tenia: em queden dugues pessetes que les guardava per anar a buscar avui la medicina que'l metge ha receptat per a la meua pobre filla petita, que tinc malalta.

Al sentir això el Recaudador tot d'un plegat es recordà del seu fill malalt, que havia deixat per a complir amb el seu enutjós deure... Pobre fillet! Per ell aniria a cercar el remei a l'altre part de món i fins es vendria la camisa que portava per a curar-lo! Oh que es trist tenir malalts a casa!... I havia de pendre les dugues pessetes an aquell pobre, que pot-ser servirien per a curar a la seva filla malalta?... Nò i nó. El cor de pare bategava dintre del seu pit i seria un mal home si ho fés.

—Teniu la noia malalta?

—Ja fa unes tres setmanes que lluita entre la vida i la mort; i lo que'm sab més greu es que'm trobo mancat de cabals per atendre-la com fóra degut.

—No puc més, feu el Recaudador: jo també soc pare i comprenc el vostre sofriment. Jo no puc, no dec embargar vos... I no solament vos dic que no pagueu la contribució, que... teniu, esqueixo els rebuts; jo'ls pagaré per vos. L'import de les medicines també jo us el vui pagar. No vui tenir el remordiment de que's mori la vostra filla per mancar-li el remei.

Els ulls del pobre vell s'amararen de llàgrimes.

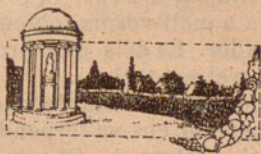
L'agutzil, aixamplant-se-li'l cor, no pogué menys d'exclamar:

—Jo no'n tinc de diners per a donar vos: però un plat de sopes per a vos, també'l farem sobrar a casa... I les medicines jo cada dia, perquè vos no us destorbeu, aniré a buscar-les a la vila, mentres estiga malalta la vostra filla, que re'm fa que hi haigim dugues hores de camí a pas llarg.

No pogué contestar el vell. D'agraïment plorava amb fort sangloteig, caient de colzes demunt de la taula...

Quan aixecà el cap, esma-perdut, es trobà tot sol, i allí, apropet seu, dugues monedes de cinc pessetes.

CANDOR SALAMÉ.

FULLEIJANT

Un rei de Persia envià un metge molt sabi i entès al gran Califa Mustafà.

El nou hoste, arribat al palau preguntà com era la vida a la cort. Varen-li respondrer:—Aquí, tots nosaltres no més mengem que quan tenim gana, i mai satisfem per complert nostre apetit, això primerament...

—...Prou!—interrompí el metge,—ja'n tinc prou; essent aixís m'en entorno, puix rés hi ha a fer aquí per mi.

Un captaire a qui un caballer acabava de dar deu cèntims, va replicar-li amb tó altiu:

—Que espera que'n fassi d'aquets cèntims?

—Guardéu-vos-els,—va respondrer-li el donador,—i feune caritat al primer pobre que trobeu. I fent mitja volta el deixà plantat i atrapat.

Gluck, el gran compositor, caminava un jorn pel carrer de Sant Honorat de París, quan imprevistament relliscà i apoiant-se a la paret ho feu amb tanta dissort que trencà un cristall d'un aparador d'una botiga.

Una volta repost de la caiguda entrà dins i preguntà al amo el valor de'l cristall trencat per a pagar-lo. L'amo li respongué que valia dos francs i mig. Gluck li donà una moneda de 5 francs, empré el botiguer es trobà sense canvi i quan es disposava a sortir per a canviar dita moneda, el gran mestre que sens dubte no's volia esperar més, detenint-lo li digué: No val la pena que vos malesteu, ferem compte rodó.—I tombant-se ràpidament dona cop de puny al cristall que tanca-va l'aparador per dintre... i veliaquí el compte rodó.

Enric IV, rei de Fransa preguntà en certa ocasió a un hortelà, el per que sos cabells eren blancs mentres que sa barba era negra.

El bon pagés va respondreli:—Senyor; la raó es que els meus cabells sont vint anys més vells que ma barba.

JO SOL.

Impresió

En fresca fontana
cercada de pins
remoreja l'aigua
amb sons argentins.
Gentil rossinyol
refila amb amor
refila sos cantics
de joia i tristor.
Murmura'l fullatge
passada esllanguida
en son mut llenguatge
recorda la vida.
I amb tanta harmonia
de cants i de flors
reviu la poesia,
s'alegran els cors.

ANTONI MONTFORT.

Fantasia...

La tarda s'esmuny... S'extasiem nos ulls contemplant el paisatge... Arràn dels meus peus hi ha el mar que remoreja barroer; en l'espai dels estels, nuvols d'òpal i llet; en els cims de les muntanyes una ratlla de llum daurada... ¡Es l'hora suau del crepuscle!... De sobte, amb els primers símptomes de la nit, tot riu i canta... amb deix-me'l-langiós... ¡La meva ànima preveu l'hora il·lusoria del somni!...

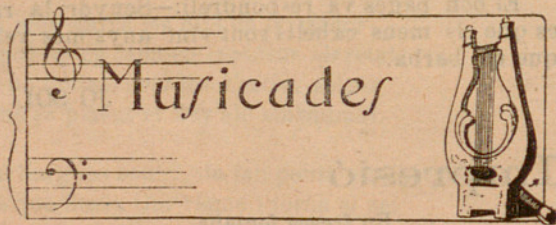
Igual que'l sò de lires d'or, sonen els passos de la meva aimia... i... la meva ànima ha tremolat al veure-la, amb el tremolor de la sort gloriosa...

Ella ha arribat... La de front de llir pàlid; la de cabells suaus i negres—suau com les sedes d'Arabia i negres com les nits de dolor—la d'ulls clars, tranquils i romàntics; la de boca de neu i maduixa; i les seves mans sensibles, de matïços eucarístics s'han col·locat sobre ma front ardorosa...

I jo... he somniat. He somniat en fer riurer a la meva volguda quimera; però les meves frases dites silenciosament i amorosament a cau d'orella, no han fet pas vibrar de desigs son cós subtil i vincladiç, ni els seus pits de colomes de neu han trencat el va-ivè rítmic que posseeixen; ¡ni adhuc ha tingut per mi un somriç amorós!...

...I davant de la meva dissort, confós, com un mort, he romas esma-perdut i poc a poc he pronunciat les tristíssimes paraules del desesperament. ¡Oh, aimia!... No t'absentis!... ¿No veus com besen els estels amorosidament a les flors i elles, agraïdes, s'obren totes en un ritme de colors?... Si tu, altévola, m'abandones, sense deixar-me l'oratge fresc, de tes mans de llir, que asserenin les meves passions i els meus desigs tempestuosos, tindrè, trist, que arrencar-me lentament els pétals que formen la meva sentida flor de somnis, on asseu la teva bellesa, com augusta sobirana de reialesa...

ARTUR TORNÉ TURULL.

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Segón concert Manén

El 10 del mes passat tingué lloc en el «Palau» el segón concert Manén. Va esser un nou éxit per al «prodigiós» violinista, qui no's podrà queixar del nostre públic que omplenà per complert la sala, tributant-li proves d'admiració.

Es de notar amb l'estat d'ànim que el públic en general ha assistit a abdós concerts. Hi ha anat predisposat a entussiasmar-se, convensut d'oír una celebritat indiscutible. Aixís es comprèn l'acullida entussiasma que ha dat a l'execució de varies obres que a esser interpretades per altres excel·lents artistes que no fossin uns Manén, no haurien rebut més que alguns «aplausos» de rúbica. No es volguer restar mèrits al seu treball ni importància, sino demostrar el convenciment

del públic possessionat de sentir un «virtuós» perfecte que no admet discusió ni crítica.

L'opinió que'n ferem en el primer concert ha quedat completament ratificada en aquest segón: mecanisme indiscutible, agilitat admirable execució justa, es a dir un domini total del violí i rès més, puix posposa sempre a n'aquestes qualitats, l'expressió, el sentiment propi que requereixen moltes obres en més de lo que mana llur autor. La monomania d'en Manén es «épaier» al públic amb els seus dits, i naturalment ho logra.

Les dugues composicions originals qu'en oïrem son molt acceptables. La *Cançó* es deliciosa com dificilíssim l'*Estudi*, abdós de gran color orquestral, sobretot el darrer, on l'orquestra (de corda sola) acompanya al «cantabile» en «pizzicato», perfectament combinat i molt agradable a sentir. Justes i merescudes avacions seli feren al finirles.

Omplí la primera part el *Concert en re* de Bach, de pur classicisme, a dos violins amb acompanyament d'orquestra. Va escoltar-se amb agrado i s'admirà una vegada més el mecanisme d'en Manén. S'hi revelà gran artista el jove Massià (segón violí) que feu justa parella amb el solista. Una sincera alabança mereix en Lamotte de Grignon que conjuntà i dirigí dit «Concert» admirablement.

Se succeïrent en el programa la *Sonata en sol menor* de Tartini, amb el famós «trino del diable». Seguí *El cu-cut* de Daquin, *Rondó i Badinerie* de Bach, *Introducció i presto* (1.ª audició) de Senailli, un magnífic *Ballet* de l'òpera *Orfeo* de Gluck, que mereixé els honors de la repetició i una *Toccatà* (1.ª audició) de Paradies, essent tot arregles d'en Manén; inútil dir que estan texides de dificultats, per a posar a proba qualsevolga concertista.

De Bach *Sarabande et double*, per a violí sol, dita admirablement, i per últim *Cant de Rossinyol* de Sarasate, executat divinament, sens la més petita relliscada, a pesar de les tremendes dificultats que reserva; un tant desfiguratsortí, causa de lo mateix que venim dient, però rebé una ovació com mai, i es això a lo que anava. Per acallar-la, tocà fora de programa i notablement fatigat, un *Nocturn* de Chopin brodat amb filigranes de la seva fantasia.

Es justicia elogiar al jove pianista Longàs, per la pericia que demostrà en el piano i pel bon acert a acompanyar. Es dels que prometen.

CIRCUL DE BELLES-ARTS

Dos artistes que prometen

Atentament invitats assistirem al concert que tingué lloc el 22 de Desembre passat en el saló de festes del aristocràtic circul de Belles-Arts, a càrrec de la gentil sopràn María Lasanca, del ventatjat violinista Antón Duque i de l'acceptable pianista Pepita Vilar, davant de distingida i nombrosa concurrència.

El programa atraient i variat era per a poguer lluir-se i posar a proba a n'els joves concertistes; en eixirent ben airosos.

El jove violinista Duque, (que segons tenim entès debutava aquell vespre) obtení un éxit merescut i alentador. Es dels que prometen per la fè i voluntat a n'el seu treball.

Posseeix ademés d'un notable mecanisme, gran sentiment i expresió, ens va sorprendre en aquetes qualitats en el *Nocturn* de Chopin-Sarasate, dit

FESTA

amb tota compenetració. Molt expressiva i afina-
da tocà l'*Aria* de Bach, cantada sobre la quarta
corda. En el temps de la 1.ª sonata de Beethoven
que obria el programa no'l jutjarem, per no ha-
ver pogut deslliurar-se en el curs de la seva in-
terpretació, de la natural excitació d'un debut.

Per peça de força i dificultats ens donà el 1.er
temps de concert de Mendelssohn que executà bé, so-
bre-sortint el recitat, net i expressiu i el final molt
brillant.

La senyoreta Lasanca cantava per primera
volta en públic i conseguí dominar des d'un prin-
cipi l'inevitable nerviosament que infundeix tot
debut. N'obstant la jutjarem en plè domini de si
mateixa.

Posseeix bona i ben timbrada veu, sobretot en
els aguts qu'emiteix passant per excel·lentesco-
la. L'agilitat de gorja que tan prompte n'a sigut
dotada, pot conduir la molt aviat, junt amb les
qualitats abans dites a esser una sopràn lleugera
ben notable.

En el *Barber de Sevilla* de Rossini, lo primer que
cantà, ja ens va cridar l'atenció per l'agilitat i
afinació, i per els aguts brillants i plens. En la
Flauta màgica de Mozart, completament segura
d'ella mateixa, també ens hi agradà força.

Es sabut que per cantà i fer-se aplaudir en les
cèlebres *Variacions* de Proch, precisa esser una
acabada sopràn, puix les complicacions de tota
mena que les teixent, son quasi inaccesibles
per moltes bones cantatrius. Doncs bé la senyo-
reta Lasanca s'hi atreví i per primera volta en
públic, sortint-ne brillantement lo que li mereixé
una llarga ovació. I per últim el «coquet» vals de
Mireille de Gounod que'l digué amb tota senzillesa.
Aquesta composició tota juguetona es curullada
per un sobreagut molt comprometedor. La canta-
triu l'ataca valentament, eixint-li net, clar, i amb
perfecte escola, lo que li valgué sorollosos i fren-
nètics aplaudiments.

Per deferencia ens regalà, fóra de programa,
amb el «lieder» de Grieg *Cansó de Salveig* dit delicio-
sament.

No descuidid els estudis, perseverin en llur
treball, poden arribar a ocupar un lloc, preferent
dins llur artística carrera. Nosaltres els alentem
i des d'aquestes columnes els hi enviem nostra
felicitació més sincera pel feliç debut.

La senyoreta Vilar volè demostrar que sabia
tocar el piano; desafortunada ocasió, puix olvidà
la missió que li corresponia en el concert, abu-
sant dels pedals i forts que varies vegades ofega-
ren als solistes. També acompanyant, s'obtenen
llaurers i alabances, sino els recents elogis que
s'han tributat an el jove pianista Longàs a n'els
darrers concerts Manén, Plantada i d'altres an-
teriors. Saber acompanyar es també una qualitat
molt notable per a'ls pianistes, senyoreta Vilar,
i no insistim més que no's prengué un bon con-
cell com a censura.

Abdues damiseles foren obsequiades amb ex-
plendits «bouquets».

SALA MOZART.

Els 6 i 12 de Desembre passat l'aplaudida can-
tatriu de «lieder» Mercè Plantada, donà en l'aris-
tocràtica Sala Mozart dos concerts exclusivament
de cançonetes estrangeres, amb la cooperació del

excel·lent quartet «Renaixement», del estudiós
violinista Pedrol i del notable pianista Longàs.

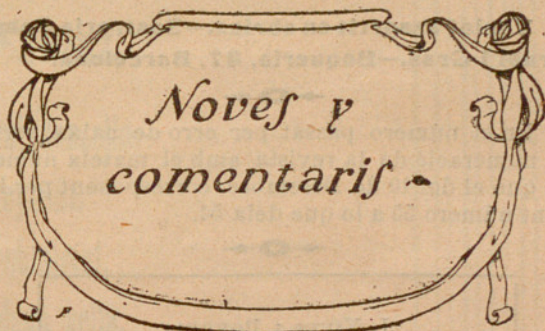
Foren un èxit, recullint tots molts aplaudi-
ments i justes alabances. L'heroïna d'ambdues
sessions fou la senyoreta Plantada, que feu gala
de sa hermosa veu i facil dicció.

Els programes altament atraients. Formaven
el primer, cançons de Grieg, Liszt, Brahms, Wolf
i Strauss, dites totes amb l'art exquisit que hi sab
brodar la Plantada, i que alternaren amb la *So-
nata en la* de Frank per a violí i piano, quin últim
temps es d'una bellesa subjugant, essent discreta-
ment interpretada pels dos joves artistes Pedrol i
Longàs.

Revestí gran interès l'altre sessió tota dedicada
a Schubert, i en quina hi col·laborà el «Renaixe-
ment», obtenint general aplauso interpretant el
«Quartet» en re: *La Mort i la Donzella*, inspirat en
el «lieder» del mateix nom i que també cantà la
senyoreta Plantada.

De la hermosa col·lecció de cançonetes «Schu-
bertianes» ne tingué de repetir-ne varies, totes
dites impecablement i amb molta expressió.

DIXI.

AVÍS

Ferms amants de les lletres catalanes,
oferim les columnes de FESTA a tots els
que tenint aficions literaries i mèrits su-
ficients no poden publicar els seus tre-
balls per falta de lloc on fer-ho.

No cal dir que 'ls treballs seràn exa-
minats escrupulosament per a que no
desdiguin dels que publiquem habitual-
ment.

AVÍS IMPORTANT

Advertim als col·laboradors expontanis
que deuen enviar l'original en sobre obert
amb la nota «Original d'impremta» i fran-
queijat com a tal.

Els que vulgan incloure-hi carta o enviarlo
tancat per a major seguretat, incloguint-hi
un segell de cinc céntims per a el pagament
del carter.

De no fer-ho aixís, ho sentirem molt, però

no publicarem cap treball que no s'ens envii amb aquesta forma.

El delicat estat de salut del nostre assidu col·laborador i benivolgut company en Francisco X. Vergés, que per ordre facultativa es veu condemnat a un repòs absolut, privarà als nostres llegidors de fruit amb la regularitat acostumada, les exquisides proses que sets el títol de *Lletres a un amic* publicava en tots els números de FESTA.

Camiseria
SANS
BOQUERIA, 32.-BARCELONA
Especialitat en camises a mida

Variat assortit en abrics.—Sastreria Camprubí i Gras.—Boqueria, 47, Barcelona.

En el número passat per erro de caixa, sortí la numeració de la revista amb el mateix número que el del 10 de Desembre, corresponent per lo tant número 55 a lo que deia 54.

J. VIVES I BORRELL

SILUETES RUSTICANES
Narracions

LLIBRERIES:
Verdaguer, Rambla del Centre, 5.
Perelló i Vergés, Pelai, 20.

Nostre benivolgut amic i col·laborador en Candor Salamé, d'Arenys de Mar, es dels que saben treballar practicament per a l'idioma català amb el desinterès i entusiasme dignes de la causa.

Ell també ha volgut commemorar la *Diada de la Llengua Catalana* i ho ha fet enviant-nos una nodrida llista de subscripcions, manera pràctica de divulgar l'afició a la nostra literatura. Quan la premsa catalana entri en *totes* les cases dels catalans haurem conseguit per complert i defini-

tivament la consagració del nostre idioma devant dels ulls dels estranys.

Variat assortit en trajos novitat.—Sastreria Camprubí i Gras.—Boqueria, 47, Barcelona.

Elixir Callol remedi de les Débiles

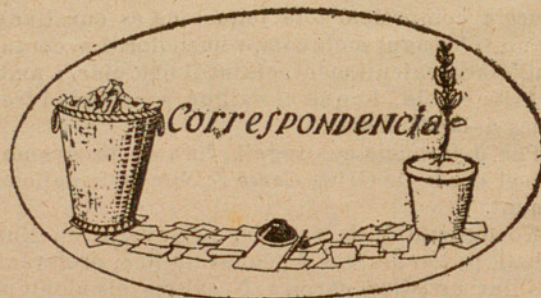
Sastreria Camprubí i Gras.—Boqueria, 47, Barcelona.—Especialitat en trajos sastre per a senyores.

El dia 3 del corrent s'inauguraren les classes de Gramàtica Catalana per a senyoretetes en el Col·legi de Sant Jordi, de Barcelona.

Les classes tindran lloc els dilluns, dimecres i divendres de cada setmana, de set a vuit del vespre, i aniràn a càrrec del director de l'esmentat Col·legi, En Francesc Flos i Calcat.

Les inscripcions es fan al Col·legi, Roger de Lluria, 45, principal.

Trajos i abrics des de 60 a 125 pessetes.—Sastreria Camprubí i Gras.—Boqueria, 47, Barcelona.

Joan Valls Pallejà. Anirà.—J. M.ª Costada de Prat-Gibert. També anirà.—Eusebi Rodríguez. Envii un altre cosa.—Antoni Llinàs. Sentim no poder lo complaure.—Josep Rovira Colom. Anirà, en cartera.—Francesc Garcia Lopez. Aniràn «Les il·lusions» i «Mon amor dorm...».—Mossen Pere Verdaguier. Publicarem «Remembrança» i «Comiat».—Joan Mas Junyent. En cartera.—J. Pons i Martorell. En cartera.—Daniel F. Carreras. En cartera la prosa i una poesia.—Victor d'Amoc. En queden dos en cartera que retocarem una mica.—Francisco X. Vergés. Rebut i mercès.—M. Allué Famadas. Rebut i mercès.—Artur Torné. Li hem enviat lo que demanava.—Santiago Costa. Hem prèns nota de les suscripcions. Queda en cartera el seu treball.—P. Domenech. Rebut i conforme.—Queden lletres per a contestar.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Molins de Rei	Ptes. 0'25 mes.
Províncies	» 0'75 trimestre.
Extranger	» 1'25 »

Redacció i Administració: Carrer del Carril, núm. 1
Imp., Alfons I d'Aragó, n.º 39.—MOLINS DE REI